

Lugupeetud Vabariigi President

Isamaa fraktsioon pöördub teie poole murega Eesti perede elujärje halvendamise ja demokraatia õõnestamise pärast. Täna võtsid Reformierakonna, Sotsiaaldemokraatliku Erakonna ja Eesti 200 Riigikogu liikmed vastu valitsuse usaldushääletusega seotud perehüvitiste kärpimise seaduseelnõu. Ümber pöörati otsus, mis sai möödunud aasta lõpuks kõigi Riigikogus esindatud erakondade heakskiidu ning mille muutmise ei rääkinud enne valimisi ükski poliitiline jõud.

Valitsuserakonna otsustel on pikaajased tagajärjed meie perepoliitikale, sest esmakordselt Eesti ajaloos on mindud lastega perede elujärge halvendama. Seda tehakse ilma mõjuanalüüsi tegemata ning huvigruppide muresid arvestamata. Järgnevatel päevadel on Riigikogu päevakorras veel mitmed usaldusega seotud eelnõude hääletused, mis mõjutavad perede heaolu, näiteks kaotatakse ära alates pere teisest lapsest kehtinud täiendav tulumaksuvabastus ja tõstetakse nii käibe- kui ka tulumaksu, mis suurendavad perede püsikulusid ja halvendavad perede majanduslikku kindlustatust. Need otsused võtavad Eesti elanikelt kindluse tuleviku osas, mis on pereplaneerimise aluseks.

Isamaa fraktsiooni liikmed ei ole nende seadusemuudatustega nõus, sest Eestis on juba praegu ajaloo madalaim sündimus ning seadusemuudatused viivad meid aina sügavamale demograafilisse kriisi. Samamoodi ei vasta tõele valitsuse väide, et peretoetuste kärpe tulemusel riigieelarvesse alles jääv raha suunatakse muudesse perepoliitikaga seotud projektidesse ja tugiteenustesse, sest uue rakenduse leiab summast vaid viiendik.

Samas mõõname, et ainuüksi tõik, et suur osa ühiskonnast muudatustega ei nõustu, pole veel piisav põhjus, mille alusel Vabariigi President peaks jätma seaduse välja kuulutamata. Presidendi ülesanne on jätta välja kuulutamata seadused, mis on Põhiseadusega vastuolus. Näeme kõnealuses seaduses lisaks sisulistele puudustele ka selget vastuolu Põhiseadusega.

Isegi seaduse eestvedajad on tõdenud, et perehüvitiste kärpimises esineb Põhiseaduse kaitse all olevate õiguste riive. Nende selgituses pühendab aga eesmärk abinõu ehk riigi eelarveseisu parendamise nimel võib rikkuda perede õiguspärasest ootust. Lisaks rõhutatakse, et kuna seadus on kehtinud nõnda lühikest aega, nõrgendab see õiguspärase ootuse kehtivust. Tegemine on tõlgendusega Põhiseadusest, mis õõnestab Eesti inimeste usku riigi toimimisesse.

Riigikohus sõnastas juba 1994. aastal oma otsuses asjas nr III-4/A-5/94 õiguspärasest ootusest rääkides põhimõtte: „Seaduses tehtav muudatus ei tohi olla õiguse subjektide suhtes sõnamurdlik.“ Pärast perehüvitiste tõusu langetasid sajad Eesti perekonnad otsuse laps saada, sest tõusnud toetused andsid neile kindluse, ka kõrge inflatsiooni olukorras, et pere kasvatamine on neile finantsiliselt jõukohane. Otsus, mis puudutab peret aastakümneteks, langetati kindlustundega tuleviku suhtes, sest selle taga seisid kõik Riigikogus esindatud poliitilised jõud. Nüüd võetakse lasterikastelt peredelt ära aastas minimaalselt 2400 eurot, koos teiste seadusmuudatustega enamgi, mis on selgelt sõnamurdlik.

Taoline käitumine, kus vastu võetud otsused muudetakse varsti peale jõustumist ümber suuresti samade erakondade poolt, kes seda enne toetasid, sealjuures sihtrühmadele negatiivses suunas, nõrgestab Eesti inimeste usku Riigikogu töösse ja laiemalt demokraatiasse. Seetõttu pöördumegi Teie poole üleskutsega jätta seadus välja kuulutamata ja saata see Riigikogule uueks arutamiseks, et Riigikogu leiaks adekvaatsed lahendused lastega perede toetamiseks.

Helir-Valdor Seeder

Isamaa fraktsiooni esimees